

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

ΣΕ ΜΕΙΖΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στις 15 Ιουνίου 2022, με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Σαρμάς, Πρόεδρος, Σωτηρία Ντούνη, Μαρία Βλαχάκη, Άννα Λιγωμένου, Γεωργία Μαραγκού, Αγγελική Μαυρουδή, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Μαρία Αθανασοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου και Βασιλική Ανδρεοπούλου, Αντιπρόεδροι, Δημήτριος Πέππας, Δέσποινα Καββαδία-Κωνσταντάρα, Αγγελική Μυλωνά, Θεολογία Γναρδέλλη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Δημήτριος Τσακανίκας, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Κωνσταντίνος Κρέπης, Νεκταρία Δουλιανάκη, Νικολέτα Ρένεση, Αικατερίνη Μποκόρου, Βασιλική Πέππα, Γρηγόριος Βαλληνδράς, Κωνσταντίνα Σταμούλη, Χριστίνα Κούνα και Ιωάννα Ρούλια, Σύμβουλοι. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας: Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, κωλυομένου του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Σταματίου Πουλή.

Για να αποφανθεί, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 108 Α του π.δ. 1225/1981 (βλ. ήδη άρθρο 162 του ν. 4700/2020), επί του προδικαστικού ερωτήματος που υποβλήθηκε με την ... απόφαση του Π (ήδη Τετάρτου) Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, για ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος, που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων, αναφορικά με τη δικονομική αντιμετώπιση αγωγής αποζημίωσης, κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., για τη ζημία που υπέστη συνταξιούχος βουλευτής από τη μη αναπροσαρμογή της σύνταξής του με βάση τη βουλευτική αποζημίωση, όπως αυτή ανακαθορίζεται στο ύψος των (αυξημένων) συνολικών αποδοχών των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων κατ' άρθρον 57 του ν. 3691/2008, μετά την παραδοχή της σωρευόμενης στο ίδιο δικόγραφο έφεσης αναφορικά με το ίδιο διάστημα και την παραπομπή της υπόθεσης στη συνταξιοδοτική διοίκηση, προκειμένου να αναπροσαρμόσει τη βουλευτική σύνταξη του εκκαλούντος-ενάγοντος. Το ζήτημα αυτό ανέκυψε κατά την εκδίκαση των από ... (με Α.Β.Δ. ...), σωρευθεισών στο αυτό δικόγραφο έφεσης-αγωγής του ..., ο οποίος παραστάθηκε διά του πληρεξουσίου δικηγόρου του ...,

κατά α) του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη και

β) της ... πράξης της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων Υπαλλήλων Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ. και Ειδικών Κατηγοριών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.) – Τμήμα Β', καθώς και κάθε άλλης συναφούς πράξης ή παράλειψης.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του εκκαλούντος-ενάγοντος, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της αγωγής.

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της αγωγής.

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος ανέπτυξε την από 15.6.2022 έγγραφη γνώμη του, σύμφωνα με την οποία, μετά την παραδοχή από το Τμήμα της σωρευόμενης, στο αυτό δικόγραφο με την αγωγή, έφεσης και την παραπομπή της υπόθεσης στη συνταξιοδοτική διοίκηση, προκειμένου να αναπροσαρμόσει τη βουλευτική σύνταξη του εκκαλούντος-ενάγοντος κατά τα ανωτέρω, δεν αποβαίνει αλυσιτελής η εκδίκαση της αγωγής αλλά αυτή επιβάλλεται, από πλέγμα υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεων αναφορικά με την υποχρέωση παροχής πλήρους και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (άρθρα 20 παρ. 1 και 6 παρ. 1 του Συντάγματος, 13 της ΕΣΔΑ και 1 του 1^{ου} Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ), να εξεταστεί από το Τμήμα ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα, με τον προσδιορισμό του ύψους της οφειλόμενης αποζημίωσης. Η σχετική δε απόφαση, εφόσον γίνεται δεκτή η αγωγή, δεν εκτελείται εάν στο μεταξύ η συνταξιοδοτική διοίκηση έχει σπεύσει να ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από την απόφαση επί της έφεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε στις 28 Ιουνίου 2023 σε τηλεδιάσκεψη με τη χρήση της επίσημης κρατικής πλατφόρμας e:Presence.gov.gr, σύμφωνα με το άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, με Προεδρεύουσα την Αντιπρόεδρο Σωτηρία Ντούνη και παρόντες τους Δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τον Πρόεδρο Ιωάννη Σαρμά, την Αντιπρόεδρο Βασιλική Ανδρεοπούλου και τους Συμβούλους Θεολογία Γναρδέλλη και Κωνσταντίνο Κρέπη που είχαν κώλυμα (άρθρο 293 παρ. 3 του ν. 4700/2020).

**Άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου Αγγελικής Πανουτσακοπούλου και
Αφού σκέφθηκε κατά τον νόμο**

Αποφάσισε τα εξής:

1. Με την ... απόφασή του, το II (ήδη Τέταρτο) Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπέβαλε προδικαστικό ερώτημα στην Ολομέλεια του

Δικαστηρίου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 108 Α παρ. 2 του π.δ. 1225/1981, προκειμένου η Ολομέλεια να αποφανθεί σχετικά με τη δικονομική αντιμετώπιση αγωγής αποζημίωσης, κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., για τη ζημία που υπέστη συνταξιούχος βουλευτής από τη μη αναπροσαρμογή της σύνταξής του με βάση τη βουλευτική αποζημίωση, όπως αυτή ανακαθορίζεται στο ύψος των (αυξημένων) συνολικών αποδοχών των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων κατ' άρθρον 57 του ν. 3691/2008, μετά την παραδοχή της σωρευόμενης στο ίδιο δικόγραφο έφεσης αναφορικά με το ίδιο διάστημα και την παραπομπή της υπόθεσης στη συνταξιοδοτική διοίκηση, προκειμένου να αναπροσαρμόσει, κατά τα προεκτεθέντα, τη βουλευτική σύνταξη του εκκαλούντος-ενάγοντος. Ειδικότερα, κατά την κρίση του Τμήματος, ανακύπτει το ζήτημα εάν υφίσταται πλέον η επικαλούμενη με την αγωγή και επαχθείσα, εξαιτίας της ως άνω παράνομης ενέργειας, ζημία, για την οποία επιδιώκεται, κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., αποζημίωση, και, συνακόλουθα, εάν η αγωγή αυτή πρέπει να απορριφθεί ή να εξεταστεί περαιτέρω από το Τμήμα ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα, με τον προσδιορισμό του ύψους της οφειλόμενης αποζημίωσης και με την επισημάνση ότι οι σχετικές αξιώσεις δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να ικανοποιηθούν σωρευτικά, υπό την έννοια της καταβολής σε αυτόν αφενός μεν των οφειλομένων ευθέως από τη σύνταξή του ποσών, αφετέρου δε της αποζημίωσης για τη ζημία που ο ανωτέρω υπέστη.

2. Σύμφωνα με την εφαρμοσθείσα εν προκειμένω από το Τμήμα διάταξη του άρθρου 108 Α παρ. 2 του π.δ. 1225/1981, όπως το άρθρο αυτό προστέθηκε με το άρθρο 69 του ν. 4055/2012 (Α' 51), όταν Τμήμα του Δικαστηρίου επιλαμβάνεται υπόθεσης στην οποία ανακύπτει ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων, χωρίς το ζήτημα αυτό να έχει κριθεί με προηγούμενη απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, μπορεί με απόφασή του, η οποία δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα, να υποβάλει σχετικό προδικαστικό ερώτημα στην Ολομέλεια.

3. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι με την 484/2018 απόφαση της Ολομέλειας επιλύθηκε το προδικαστικό ερώτημα που υποβλήθηκε με τη ... απόφαση του ΙΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατ' εφαρμογή ομοίως του άρθρου 108 Α παρ. 2 του π.δ. 1225/1981, αναφορικά με τη δικονομική αντιμετώπιση αγωγής αποζημίωσης, κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., για τη ζημία που υπέστη συνταξιούχος στρατιωτικός από τη μη αναπροσαρμογή της σύνταξής του, με βάση τις μισθολογικές προαγωγές των άρθρων 5 και 6 του ν. 2838/2000 (όπως αντικαταστάθηκαν εν μέρει από το άρθρο 37 του ν. 3016/2002), για το χρονικό διάστημα εκείνο, για το οποίο η σωρευόμενη στο αυτό δικόγραφο έφεση γίνεται δεκτή και αναπροσαρμόζεται η σύνταξή του, με βάση τις ίδιες ως άνω διατάξεις.

4. Ειδικότερα με την ως άνω απόφασή της η Ολομέλεια του Δικαστηρίου προέβη, μεταξύ άλλων, στις νομικές σκέψεις και κρίσεις που ακολουθούν (σκέψεις 5 έως 12).

5. Το συνταξιοδοτικό δικαίωμα των δημόσιων λειτουργών και υπαλλήλων διασφαλίζεται με τη δικαστική προστασία που παρέχεται από το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος, ως δικαίωμα δε περιουσιακής (αστικής) φύσης προστατεύεται ομοίως και διά των άρθρων 6 παρ. 1 (δικαίωμα στη χρηστή απονομή της δικαιοσύνης), 13 (δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και διά του άρθρου 1 (προστασία της ιδιοκτησίας) του 1^{ου} Πρωτοκόλλου της εν λόγω Σύμβασης. Με το ως άνω πλέγμα των υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεων, οι φορείς του συνταξιοδοτικού δικαιώματος δικαιούνται πλήρους και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, η οποία παρέχεται όχι μόνον μέσω της άρσης της προσβολής που υπέστη το δικαίωμα αυτών και της αποκατάστασης των ζημιών που τυχόν υπέστησαν οι φορείς του εκ της προσβολής του, αλλά και μέσω της διάπλασης κατά τέτοιο τρόπο των συναφών εννόμων σχέσεων, ώστε να διασφαλιστεί και για το μέλλον η συμμόρφωση των υπόχρεων σεβασμού του δικαιώματος προς τις αξιώσεις που απορρέουν από αυτό. Δεν απαιτείται πάντως όπως η ανωτέρω περιγραφείσα προστασία εξασφαλίζεται διά ενός και μοναδικού δικονομικού μέσου, καθώς ο κοινός νομοθέτης δύναται, εντός της κυριαρχικής εξουσίας που διαθέτει, να προβλέψει πλείονα ένδικα βοηθήματα ή μέσα, αυτοτελή μάλιστα μεταξύ τους, που το καθένα έχει ως αντικείμενο τη θεραπεία διαφορετικού είδους προσβολής του εν λόγω συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Είναι όμως αναγκαίο, από τον συνδυασμό των ενδίκων αυτών βοηθημάτων και μέσων, να παρέχεται στους συνταξιούχους δημόσιους λειτουργούς και υπαλλήλους η πλήρης και αποτελεσματική προστασία του περιουσιακού τους δικαιώματος, όπως απαιτείται από τις υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις που αναφέρθηκαν ήδη.

6. Στο άρθρο 98 παρ. 1 εδ. ε' του Συντάγματος, ως είχε υπό την αρχική διατύπωση αυτού, οριζόταν ότι στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκει «[η] εκδίκασις ενδίκων μέσων επί διαφορών εξ απονομής συντάξεων», όμως υπό τη νέα διατύπωσή της, μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος το έτος 2001, στη σχετική ρύθμιση, που περιλαμβάνεται πλέον στο εδάφιο στ' του άρθρου 98 παρ. 1 του Συντάγματος, ορίζεται ότι στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου ανήκει «[η] εκδίκαση διαφορών σχετικά με την απονομή συντάξεων». Με την αντικατάσταση του όρου «ένδικα μέσα» με τον όρο «διαφορές» ο συνταγματικός νομοθέτης αποσύνδεσε τη συνταξιοδοτική δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου από οργανικής φύσης προϋποθέσεις και διαδικαστικού ή δικονομικού χαρακτήρα προϋποθέσεις και κατέστησε αυτό το αρμόδιο Δικαστήριο να δικάσει κάθε διαφορά εκ συντάξεως δημοσίου λειτουργού ή υπαλλήλου, ανεξαρτήτως του είδους της προσβολής του δικαιώματος και του δικονομικού μέσου διά του οποίου άγεται η διαφορά ενώπιον της δικαιοσύνης. Εκ τούτων παρέπεται ότι κατά την πρόβλεψη του άρθρου 98 παρ. 1 εδ. στ' του Συντάγματος, διά του Ελεγκτικού Συνεδρίου – υπό την επιφύλαξη του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος –

εξασφαλίζεται η πλήρης και αποτελεσματική δικαστική προστασία, ως αυτή ορίστηκε σε προηγούμενη σκέψη, στο συνταξιοδοτικό δικαίωμα των δημόσιων λειτουργών και υπαλλήλων.

7. Από τη διάταξη του άρθρου 105 Εισ.Ν.Α.Κ., με την οποία θεσπίζεται η ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου προς αποζημίωση από τις παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του, κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, συνάγεται ότι ο συνταξιούχος του Δημοσίου δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη από την παράνομη (υπό την έννοια της παραβίασης κανόνα δικαίου που προστατεύει ατομικό δικαίωμα) άρνηση της Διοίκησης να αναπροσαρμόσει αυξητικώς τη σύνταξή του, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας (ζημίας) και μόνο λαμβάνεται υπόψη το ποσό της σύνταξης (διαφορά) που παρά τον νόμο δεν καταβλήθηκε (ΕλΣυν Ολ. 1505/2005, 1346/2006, 3021/2012, 3297/2013). Με τις δε διατάξεις των άρθρων 78, 80 παρ. 2 και 71 παρ. 4 και 5 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97, όπως ίσχυαν κατά τον χρόνο κατάθεσης της υπό κρίση αγωγής), οι οποίες εφαρμόζονται και επί των ενώπιον του Δικαστηρίου αγωγών που ασκούνται από 4.7.2006 και εντεύθεν (άρθρο 123 του π.δ. 1225/1981 - Α' 304, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 3472/2006 - Α' 135), καθιερώνεται η αυτοτέλεια του ενδίκου βοηθήματος της αγωγής για την ικανοποίηση χρηματικής αξίωσης, που θεμελιώνεται στο παράνομο πράξης ή παράλειψης της Διοίκησης με συνταξιοδοτικό περιεχόμενο, σε σχέση με το ένδικο βοήθημα της έφεσης που ασκείται για την ακύρωση ή μεταρρύθμιση της εν λόγω πράξης ή παράλειψης (πρβλ. Ειδικ. Δικαστ. άρθρ. 88 παρ. 2 Σ αποφ. 4, 5 και 7/2006, βλ. ΕλΣυν Ολ. 3021/2012).

8. Στο άρθρο 49 του π.δ/τος 1225/1981 ορίζεται: «1. Διά της εφέσεως η υπόθεσις μεταβιβάζεται εις το αρμόδιον Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως προς μεν το νόμω βάσιμον της πράξεως ή αποφάσεως κατά το σύνολον, ως προς δε το ουσία βάσιμον της πράξεως ή αποφάσεως κατά τα διά της εφέσεως και των προσθέτων λόγων καθοριζόμενα όρια. 2. Το δικαστήριο την νομικώς πλημμελή πράξιν ακυροί, εν όλω ή εν μέρει, ή μεταρρυθμίζει αναλόγως, φυλασσομένης της διατάξεως της επομένης παραγράφου. Την ουσιαστικώς εσφαλμένην πράξιν ακυροί ή μεταρρυθμίζει εντός των εν τη εφέσει ορίων, κρίνον περαιτέρω επί της ουσίας της υποθέσεως. 3. Διά της αποφάσεως αυτού το δικαστήριο δεν δύναται να καταστήση χείρονα την θέσιν του εκκαλούντος. 4. Το Δικαστήριο εφαρμόζει τον κατά τον χρόνον της εκδόσεως της εκκαλουμένης πράξεως ή αποφάσεως ισχύοντα νόμον. 5. Εις την κατ' έφεσιν δίκην επιτρέπεται η επίκλησις και προσαγωγή νέων αποδεικτικών μέσων.».

9. Στον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που εφαρμόζοταν κατά τον κρίσιμο χρόνο και στην ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου διαδικασία (άρθρο 123 του π.δ/τος 1225/1981, άρθρο 12, παρ. 2 ν. 3472/2006), ορίζονται τα εξής: (Στο άρθρο 71, παρ. 1) «Αγωγή μπορεί να ασκήσει εκείνος ο οποίος έχει, κατά του

Δημοσίου ή άλλου νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου, χρηματική αξίωση από έννομη σχέση δημόσιου δικαίου», (στο άρθρο 73, παρ. 2) «Αίτημα της αγωγής μπορεί να είναι: α) η κατανήφιση της αξιούμενης παροχής, ή β) η αναγνώριση της αντίστοιχης αξίωσης», (στο άρθρο 80, παρ. 1) «Το δικαστήριο, κατά την επίλυση της διαφοράς, είτε δέχεται την αγωγή εν όλω ή εν μέρει και, ανάλογα με το αίτημά της, επιδικάζει την παροχή ή απλώς αναγνωρίζει τη σχετική αξίωση, είτε απορρίπτει την αγωγή».

10. Είτε διά της εφέσεως είτε διά της αγωγής, οι αξιώσεις του συνταξιούχου για χρηματική παροχή, λόγω μη καθορισμού της σύνταξης αυτού και των συναφών δικαιωμάτων σε ορισμένο ύψος, δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να ικανοποιηθούν σωρευτικώς υπό την έννοια της καταβολής σ' αυτόν, αφ' ενός μεν, αναδρομικώς του ποσού των οφειλομένων σ' αυτόν ευθέως από τη σύνταξή του ποσών και, αφ' ετέρου, αποζημίωσης που αντιστοιχεί σε ζημία την οποία ο ανωτέρω υπέστη λόγω της μη κατά τα ανωτέρω καταβολής σ' αυτόν της σύνταξής του στο ύψος που εδικαιούτο. Συνεπώς, ουδόλως υπό του προδικαστικού ερωτήματος τίθεται ζήτημα εις διπλούν καταβολής σε συνταξιούχο ποσών που δικαιούνται ευθέως από τη σύνταξη αυτού και ποσών που δικαιούνται ως αποζημίωση λόγω παράνομης αποστέρησής του από τις παροχές που εδικαιούτο ευθέως λόγω σύνταξης.

11. Κατόπιν αυτών, η Ολομέλεια με την 484/2018 απόφασή της δέχθηκε ότι κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 49 του π.δ/τος 1225/1981, το Ελεγκτικό Συνέδριο, δικάζον κατ' έφεση, έχει την εξουσία, εφόσον δεχθεί το παράνομο αυτής, όχι μόνο να ακυρώσει την προσβληθείσα ενώπιόν του πράξη, ήτοι να την εξαφανίσει παντελώς από την έννομη τάξη, αλλά και να τη μεταρρυθμίσει, δηλαδή να επέμβει το ίδιο, κατ' αποδεκτή διασταύρωση των λειτουργιών, στη διατύπωση της προσβαλλόμενης πράξης αφαιρώντας διατάξεις της και υποκαθιστώντας σ' αυτήν άλλες με όλες τις εντεύθεν συνέπειες που για την πράξη αυτή συνεπάγεται τούτο, ιδίως αναφορικά, όταν πρόκειται περί συνταξιοδοτικής πράξεως, με τον επανυπολογισμό της οφειλομένης στον δικαιούχο παροχής. Από τα ανωτέρω παρέπεται ότι η δικαστική προστασία που παρέχεται στον δικαιούχο σύνταξης όταν το Δικαστήριο τούτο, δικάζον κατ' έφεση, μεταρρυθμίζει τη συνταξιοδοτική πράξη που τον αφορά, συνίσταται στη διάπλαση κατά τέτοιο τρόπο του δικαιώματος αυτού, ώστε η ικανοποίηση των επιδίκων αξιώσεών του να προκύπτει εξ αυτής της ίδιας πλέον της διοικητικής πράξης, ως προέκυψε μετά τη δικαστική μεταρρύθμιση αυτής, που λόγω της αρχικής της διατύπωσης είχε προσβάλει το δικαίωμα του εκκαλούντος και είχε ως συνέπεια τούτου προκαλέσει την ενώπιον του Δικαστηρίου διαφορά. Με την έφεση δεν αναγνωρίζεται δηλαδή απλώς ένα δικαίωμα ή διαπιστώνεται μια παρανομία, ούτε ακόμη απευθύνεται από Δικαστήριο μια διαταγή προς τη Διοίκηση. Με το ένδικο αυτό μέσο, η δικαστική εξουσία αναπλάθει τη διοικητική σχέση, επεμβαίνουσα στην πράξη από την οποία προέκυψε η διαφορά, έτσι ώστε και στο πλαίσιο της εκτελεστικής εξουσίας, να μην

υφίσταται ο,τιδήποτε είχε πλήξει το επίδικο δικαίωμα. Εντός δε ενός Κράτους δικαίου είναι αναμενόμενο, ως εκ της ισχύος της αρχής της νομιμότητας, τα διοικητικά όργανα να σεβαστούν και εκτελέσουν τις υποχρεωτικές γι' αυτά πράξεις, ιδίως μάλιστα όταν οι πράξεις αυτές διαπλάστηκαν, κατόπιν σχετικής αίτησης δικαστικής προστασίας, με το κύρος της δικαστικής εξουσίας.

12. Ενόψει αυτών, η Ολομέλεια έκρινε ότι η σχετική αγωγή, κατά το μέρος που αφορούσε στην αξίωση του ενάγοντος για αποζημίωση, κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., για τη ζημία που υπέστη από τη μη αναπροσαρμογή της σύνταξής του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 του ν. 3016/2002, κατά το χρονικό διάστημα κατά το οποίο η σύνταξή του είχε αναπροσαρμοστεί, έπρεπε να απορριφθεί, καθόσον μετά τη μερική παραδοχή της έφεσής του αποκαταστάθηκε αναδρομικώς η τρωθείσα με την παράνομη διοικητική ενέργεια νομιμότητα, αιρουμένων αναδρομικώς και των οικονομικών αυτής συνεπειών και ως εκ τούτου δεν υφίσταται πλέον η επικαλούμενη από τον ενάγοντα και επαχθείσα, εξ αιτίας της ως άνω παράνομης ενέργειας, ζημία. Κατά λογική ακολουθία, δεν υφίσταται πλέον η βάση για τον καταλογισμό τόκων, καθώς ελλείπει το κεφάλαιο αποζημίωσης, χωρίς πάντως τούτο να σημαίνει ότι ο αποκατασταθείς κατά τα ανωτέρω ενάγων δεν δύναται να διεκδικήσει αποζημίωση εξάλλου λόγου αν μπορεί να αποδείξει και άλλη ζημία, πλην της αναδρομικώς αποκατασταθείσας, που υπέστη εκ της αυτής παρανόμου πράξεως. Εξάλλου, η έφεση και η αγωγή αποζημίωσης, σε περιπτώσεις ως η κριθείσα, έχουν δικονομική μόνον αυτοτέλεια και όχι ουσιαστική, δοθέντος ότι η βάση του αιτήματος δικαστικής προστασίας του διαδίκου είναι και στις δύο περιπτώσεις το παράνομο της αυτής διοικητικής πράξης. Μετά δε την κατά τα ανωτέρω επίλυση του τεθέντος προδικαστικού ερωτήματος, η Ολομέλεια ανέπεμψε την υπόθεση στο ΙΙΙ Τμήμα.

13. Στην υπό κρίση υπόθεση, τα κρίσιμα στοιχεία της διαφοράς από την οποία ανέκυψε το προδικαστικό ερώτημα που υποβλήθηκε στην Ολομέλεια, καθώς και η κρίση του Τμήματος επί των σχετικών ζητημάτων εκτίθενται στις σκέψεις 14 έως 19 της παρούσας, που ακολουθούν.

14. Στον εκκαλούντα-ενάγοντα, τέως βουλευτή, κανονίστηκε, με την ... πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων Υπαλλήλων Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ. και Ειδικών Κατηγοριών του Γ.Λ.Κ., βουλευτική σύνταξη με βάση την από έτη ... συνολική συντάξιμη υπηρεσία του, πληρωτέα από Ακολούθως, με την ... πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων Υπαλλήλων Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ. και Ειδικών Κατηγοριών του Γ.Λ.Κ. – Τμήμα Β' απορρίφθηκε αίτησή του για αναπροσαρμογή της σύνταξής του, κατά τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 3691/2008, με την αιτιολογία ότι α) οι διατάξεις του ως άνω άρθρου 57 του ν. 3691/2008 δεν εφαρμόζονται, σύμφωνα με την παράγραφο 12 αυτού, σε όσους εξομοιώνονται μισθολογικά με δικαστικούς λειτουργούς, τροποποιούμενου έτσι, επιτρεπτός κατά το άρθρο 111 παρ. 2 του Συντάγματος, του υπολογισμού της μηνιαίας βουλευτικής αποζημίωσης και β) η

αίτησή του υποβλήθηκε μετά την πάροδο της προβλεπόμενης από το άρθρο 22 παρ. 21 του π.δ. 169/2007 πενταετίας από τη γέννηση του συνταξιοδοτικού του δικαιώματος και, επομένως, έχει εκπέσει του σχετικού δικαιώματος για αύξηση της σύνταξής του λόγω της υπαγωγής του στην ανωτέρω αποσβεστική προθεσμία. Κατά της ανωτέρω πράξης εστράφη ο εκκαλών-ενάγων με τη με Α.Β.Δ. ... έφεσή του, στο δικόγραφο της οποίας σώρευσε και αγωγή, ζητώντας την ακύρωσή της και επιδιώκοντας την από ... (ημερομηνία συνταξιοδότησής του) και εφεξής αναπροσαρμογή της σύνταξής του με βάση τη βουλευτική αποζημίωση, όπως αυτή ανακαθορίζεται στο ύψος των (αυξημένων) συνολικών αποδοχών των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων που καθορίστηκαν με το άρθρο 57 του ν. 3691/2008.

15. Το Τμήμα έκρινε ότι εφόσον με τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 3691/2008 αυξήθηκαν οι συνολικές μηνιαίες αποδοχές των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων, χωρίς να έχει αποσυνδεθεί – κατά το κρίσιμο εν προκειμένω χρονικό διάστημα – η βουλευτική αποζημίωση από τις αποδοχές αυτές, κατά την οριζόμενη στο Σύνταγμα διαδικασία, η προσβαλλόμενη πράξη, η νομιμότητα της οποίας εξετάζεται με βάση το ισχύον κατά τον χρόνο έκδοσής της νομικό καθεστώς (βλ. άρθρο 49 παρ. 4 του π.δ. 1225/1981), έσφαλε απορρίπτοντας το σχετικό αίτημα του εκκαλούντος. Εξάλλου, και η δεύτερη αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης, κατά την οποία η αίτηση του εκκαλούντος-ενάγοντος υποβλήθηκε μετά την πάροδο της προβλεπόμενης από το άρθρο 22 παρ. 21 του π.δ. 169/2007 πενταετίας από τη γέννηση του συνταξιοδοτικού του δικαιώματος, κρίθηκε μη νόμιμη, διότι, σε κάθε περίπτωση, η ανωτέρω διάταξη είναι μη εφαρμοστέα ως αντίθετη στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α.. Κατ' ακολουθίαν αυτών, το Τμήμα δέχθηκε την έφεση, ακύρωσε την ... πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων Υπαλλήλων Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ. και Ειδικών Κατηγοριών του Γ.Λ.Κ. – Τμήμα Β' και παρέπεμψε τον συνταξιοδοτικό φάκελο του εκκαλούντος-ενάγοντος στην αρμόδια Γ' Διεύθυνση Απονομής Συντάξεων και Εφάπαξ Δημόσιου Τομέα του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης – e-ΕΦΚΑ (βλ. άρθρα 61 και 108 του ν. 4670/2020, Α' 43, καθώς και άρθρο 14 Γ παρ. 2 εδ. γ' και παρ. 3 εδ. γ' του π.δ. 8/2019, Α' 8), προκειμένου να αναπροσαρμόσει τη βουλευτική σύνταξή του, σύμφωνα με τις συνολικές μηνιαίες αποδοχές των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων, όπως αυτές καθορίστηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 3691/2008, αναδρομικά από ... (ημερομηνία συνταξιοδότησής του).

16. Με την επιτρεπώς σωρευόμενη στο ίδιο δικόγραφο αγωγή του (βλ. άρθρα 124 επ. του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ν. 2717/1999, σε συνδυασμό με το άρθρο 123 του π.δ. 1225/1981, όπως το τελευταίο ισχύει μετά την από 4.7.2006 αντικατάστασή του από το άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 3472/2006, βλ. και Α.Ε.Δ. 4/2001, ΕλΣυν Ολ. 753/2002, 2163/2006), όπως αυτή αναπτύσσεται με το από ... υπόμνημα, ο εκκαλών-ενάγων ζήτησε να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του εναγόμενου Ελληνικού Δημοσίου να του καταβάλει εντόκως ως αποζημίωση, κατ'

άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., το συνολικό ποσό των ... ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί, κατά τους ισχυρισμούς του, στη διαφορά σύνταξης την οποία αυτός στερήθηκε κατά το χρονικό διάστημα από ... έως ..., εξαιτίας της άρνησης της Διοίκησης να αναπροσαρμόσει τη σύνταξή του με βάση τη βουλευτική αποζημίωση, όπως αυτή αναπροσαρμόζεται στο ύψος των (αυξημένων) συνολικών αποδοχών των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων που καθορίστηκαν με το άρθρο 57 του ν. 3691/2008, καθώς και το ποσό των ... ευρώ, ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης.

17. Αναφορικά με την ως άνω αγωγή το Τμήμα δέχθηκε ότι τυχόν επιρροή της παραδοχής της έφεσης του εκκαλούντος-ενάγοντος στην εξέταση της αγωγής του θα έθετε ζήτημα ως προς το δικαίωμα πλήρους, αποτελεσματικής και ταχείας δικαστικής προστασίας των αξιώσεών του, ενόψει του αμιγώς διαπλαστικού χαρακτήρα της απόφασης επί της έφεσής του (βλ. άρθρο 49 του π.δ. 1225/1981 και ήδη άρθρο 116 της Δικονομίας του ΕλΣυν – ν. 4700/2020), η οποία (έφεση) δεν συνιστά, ούτε δύναται να λειτουργήσει ως αγωγή ή υποκατάστατο αυτής (βλ. άρθρα 71 παρ. 1, 73 παρ. 2, 75, 78, 80 και 199 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999, στις διατάξεις του οποίου γίνεται παραπομπή με το άρθρο 123 του π.δ. 1225/1981, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 12 του ν. 3472/2006), και δοθέντος ότι – στο πλαίσιο της οριζόμενης στις διατάξεις τόσο του άρθρου 3 παρ. 1 και 3 του ν. 3068/2002 (Α' 274), ο οποίος εκδόθηκε σε εκτέλεση του άρθρου 95 παρ. 5 του Συντάγματος, όσο και των άρθρων 2 παρ. 2 και 3 του π.δ. 61/2004 (Α' 54) διαδικασίας – ενώ το Τριμελές Συμβούλιο Συμμόρφωσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου διαπιστώνει τη μη συμμόρφωση της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις του Τμήματος τούτου, που αφορούν αναπροσαρμογή, κατά τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 3691/2008, βουλευτικών συντάξεων, και προβαίνει σε επιβολή χρηματικών κυρώσεων, παρατηρείται, λόγω της κατ' εξακολούθηση μη συμμόρφωσης της διοίκησης, αφενός μεν επανάληψη – μία ή περισσότερες φορές – της ανωτέρω διαδικασίας και επιβολή νέων χρηματικών κυρώσεων, αφετέρου δε άσκηση, ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, αγωγών αποζημιώσεως, κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., δικαιούχων βουλευτικών συντάξεων (βλ. και άρθρο 95 παρ. 2 του π.δ. 1225/1981 και ήδη άρθρο 242 παρ. 2 της του ν. 4700/2020).

18. Κατόπιν αυτών, το Τμήμα διαπίστωσε ότι στην υπό κρίση υπόθεση ανακύπτει ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος, που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων, και ειδικότερα, τίθεται το θέμα εάν, μετά την παραδοχή της σωρευόμενης στο ίδιο δικόγραφο έφεσης και την παραπομπή της υπόθεσης στη συνταξιοδοτική διοίκηση, προκειμένου να αναπροσαρμόσει, κατά τα προεκτεθέντα, τη βουλευτική σύνταξη του εκκαλούντος-ενάγοντος, από ..., υφίσταται πλέον η επικαλούμενη με την υπό κρίση αγωγή και επαχθείσα, εξαιτίας της ως άνω παράνομης ενέργειας της διοίκησης, ζημία, για την οποία επιδιώκεται, κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., αποζημίωση, και, συνακόλουθα, εάν η αγωγή αυτή

πρέπει να απορριφθεί ή να εξεταστεί περαιτέρω - πλην των αξιώσεων που αναφέρονται στο μετά την άσκηση της αγωγής χρονικό διάστημα (βλ. άρθρα 73 και 80 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ν. 2717/1999, βλ. και ΕλΣυν ΙΙ Τμ. 3233/2009, ΣτΕ 435, 1369/2018, Δ.Εφ.Αθ. 3319/2005, 1712, 1167/2009) - από το Τμήμα ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα, με τον προσδιορισμό του ύψους της οφειλόμενης αποζημίωσης και με την επισημάνση ότι οι σχετικές αξιώσεις δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να ικανοποιηθούν από τη συνταξιοδοτική διοίκηση σωρευτικά, υπό την έννοια της καταβολής σε αυτόν αφενός μεν των οφειλομένων ευθέως από τη σύνταξή του ποσών, αφετέρου δε της αποζημίωσης για τη ζημία που ο ανωτέρω υπέστη.

19. Εξάλλου, κατά την κρίση του Τμήματος, η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν έχει επιλύσει με προηγούμενη απόφασή της το ίδιο ως άνω ζήτημα, δεδομένου ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση η αγωγή αποζημίωσης, κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., αφορά ζημία που υπέστη συνταξιούχος βουλευτής από τη μη αναπροσαρμογή της σύνταξής του, με βάση τη βουλευτική αποζημίωση, όπως αυτή ανακαθορίζεται στο ύψος των (αυξημένων) συνολικών αποδοχών των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων που καθορίστηκαν με το άρθρο 57 του ν. 3691/2008, κατά το χρονικό διάστημα για το οποίο η σωρευόμενη στο ίδιο δικόγραφο έφεση γίνεται δεκτή και παραπέμπεται η υπόθεση στη συνταξιοδοτική διοίκηση, προκειμένου να αναπροσαρμόσει, κατά τα προεκτεθέντα, τη βουλευτική σύνταξή του, το δε δικαστήριο εν προκειμένω δεν προβαίνει το ίδιο σε μεταρρύθμιση της προσβαλλόμενης με την έφεση πράξης, ούτε σε αναπροσαρμογή της βουλευτικής σύνταξης (βλ. ΕλΣυν Ολ. 484/2018, ΙΙΙ Τμ. ...).

20. Το Τμήμα, ενόψει του ανωτέρω εγερθέντος ζητήματος υπέβαλε στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, με την ... απόφασή του, το εκτεθέν ήδη προδικαστικό ερώτημα.

21. Στην παρούσα διαδικασία, το Ελληνικό Δημόσιο κατέθεσε το από ... υπόμνημα, με το οποίο ζητεί να κριθεί απορριπτέα η αγωγή, αναφερόμενο στα κριθέντα με την 484/2018 απόφαση της Ολομέλειας. Ο δε εκκαλών-ενάγων κατέθεσε το από ... υπόμνημα, με το οποίο ζητεί να κριθεί ότι πρέπει να εκδικαστεί η σχετική αγωγή προς διασφάλιση των αρχών της δίκαιης δίκης και ορθής απονομής της δικαιοσύνης. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, εκθέτει ότι στις περιπτώσεις αναπροσαρμογής των βουλευτικών συντάξεων, με βάση τη βουλευτική αποζημίωση, όπως αυτή ανακαθορίζεται στο ύψος των (αυξημένων) συνολικών αποδοχών των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων που καθορίστηκαν με το άρθρο 57 του ν. 3691/2008, παρατηρείται συστηματική μη συμμόρφωση της διοίκησης επί δώδεκα έτη από όταν εκδόθηκε η πρώτη απόφαση επί εφέσεως βουλευτή (ΙΙ Τμ. ..., ενώ ακολούθησαν πάνω από 150 όμοιες αποφάσεις), η οποία, όπως και οι υπόλοιπες που ακολούθησαν, δεν έχει ακόμα εκτελεστεί, παρά την επιβολή πολλαπλών χρηματικών κυρώσεων από το Τριμελές Συμβούλιο Συμμόρφωσης. Ότι ο Συνήγορος του Πολίτη μετά από υποβληθείσα το

έτος ... αναφορά εξέδωσε πόρισμα για την παράνομη άρνηση του Ελληνικού Δημοσίου να συμμορφωθεί με τη δικαστική απόφαση. Ότι καίτοι ψηφίστηκε το έτος 2016 η διάταξη του άρθρου 23 παρ. 4 β του ν. 4387/2016, η οποία προέβλεπε την έκδοση απόφασης του Υπουργού Οικονομικών για τον καθορισμό του τρόπου, χρόνου και της διαδικασίας καταβολής των αναδρομικών ποσών σύνταξης που δικαιούνται οι συνταξιούχοι βουλευτές λόγω της αναπροσαρμογής των συντάξεών τους με βάση τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 3691/2008, σε εκτέλεση τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων, αυτή δεν έχει εισέτι εκδοθεί. Ότι από το έτος 2010 μέχρι σήμερα ουδέποτε συμμορφώθηκε το Ελληνικό Δημόσιο και ο e-ΕΦΚΑ έστω σε μια απόφαση που δέχθηκε σχετική έφεση, με αποτέλεσμα η πορεία των σχετικών αποφάσεων να είναι προδιαγεγραμμένη και να μην αποκαθίσταται καμία ζημία με τις αποφάσεις επί εφέσεων. Ότι, κατ' αποτέλεσμα, τυχόν απόρριψη της σωρευόμενης αγωγής για τους λόγους που εμπεριέχει το παραπεμπτικό ερώτημα ισοδυναμεί με άρνηση της δικαστικής προστασίας, την οποία, στην προκειμένη περίπτωση, μπορεί να παράσχει μόνο η αγωγή και η δυνατότητα αναγκαστικής εκτέλεσης που αυτή συνεπάγεται, διασφαλίζοντας και τις παρεπόμενες αξιώσεις της τοκοφορίας, της προσωρινής εκτελεστότητας και της ηθικής βλάβης.

22. Με βάση όσα προκτέθηκαν και δοθέντος ότι με την 484/2018 απόφασή της η Ολομέλεια έχει ήδη επιλύσει το ζήτημα σχετικά με τη δικονομική αντιμετώπιση της αγωγής αποζημίωσης, κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., για τη ζημία που υπέστη συνταξιούχος από τη μη αναπροσαρμογή της σύνταξής του βάσει των εκάστοτε εφαρμοστέων διατάξεων, για το χρονικό διάστημα εκείνο, για το οποίο η σωρευόμενη στο αυτό δικόγραφο έφεση γίνεται δεκτή και αναπροσαρμόζεται η σύνταξή του, με βάση τις ίδιες διατάξεις, πρέπει εν προκειμένω να εξεταστεί ειδικότερα αν τυχόν συντρέχουν κρίσιμες περιστάσεις που καθιστούν το υπό κρίση ζήτημα που θέτει η ... απόφαση του II Τμήματος διάφορο του ζητήματος που είχε θέσει η ... απόφαση του III Τμήματος, επί της οποίας εκδόθηκε η 484/2018 απόφαση της Ολομέλειας.

23. Η Ολομέλεια του Δικαστηρίου, αποφαινόμενη επί ζητήματος που τέθηκε με προδικαστικό ερώτημα, προβαίνει σε επίλυσή του, συμβάλλοντας στην ενότητα και στην εναρμόνιση της νομολογίας, καθώς και στην ασφάλεια του δικαίου, ανεξαρτήτως του ότι οι σχετικές αποφάσεις παράγουν ευθέως νομικά δεσμευτικό αποτέλεσμα εν στενή εννοία μόνο στο πλαίσιο των δικών επί των οποίων εκδόθηκαν (βλ. τις διατάξεις των άρθρων 108 Α παρ. 1 και 2 του π.δ/τος 1225/1981, καθώς και τις διάδοχες συναφείς ρυθμίσεις των άρθρων 162 και 163 του ν. 4700/2020). Εξάλλου, οι υποθέσεις που δικάζονται από την Ολομέλεια, να μεν επιλύουν ζητήματα τιθέμενα από τα δεδομένα του πραγματικού κάθε υπόθεσης, όμως η δικαιοσύνη που απονέμεται έτσι δεν περιορίζει την εμβέλειά της στο συγκεκριμένο πραγματικό, αλλά εκτείνεται σε κάθε υπόθεση ως προς την οποία επίσης μπορεί να τεθεί όμοιο ζήτημα. Υπό την οπτική αυτή, η Ολομέλεια,

επιτελώντας τον αναγκαίο για την εναρμόνιση της νομολογίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ρόλο (βλ. ΕλΣυν Ολ. 742/2018, 1385, 1376, 1377/2021, απόφ. ΕΔΔΑ της 23.5.2019, Σινέ Τσαγκαράκη κατά Ελλάδος) και όταν ακόμη, όπως εν προκειμένω, αποφαίνεται επί προδικαστικού ερωτήματος, οφείλει, ιδίως στις περιπτώσεις όπου η ενότητα της νομολογίας και η ασφάλεια του δικαίου αποτελούν τις βάσεις για τη θέσπιση της παρούσας διαδικασίας, να σεβαστεί, εκτός αν έχουν μεταβληθεί οι συνθήκες παραγωγής της, τη νομολογία που ήδη έχει παραχθεί από προηγούμενες αποφάσεις αυτής (ΕλΣυν Ολ. 1975/2021 σκ. 14, 2020/2020 σκ. 67). Η υποχρέωση δε σεβασμού της νομολογίας της Ολομέλειας επί των γενικότερης σημασίας ζητημάτων που επιλύονται από αυτή καταλαμβάνει και τους λοιπούς δικαστικούς σχηματισμούς, καθώς και τα όργανα της Πολιτείας και επιβάλλεται από τις συνταγματικές αρχές του κράτους δικαίου, της ασφάλειας δικαίου (άρθρα 2 παρ. 1 και 25 παρ. 1 εδ. α' του Συντάγματος, πρβλ. ΑΕΔ 14/2013, ΣτΕ Ολ. 2034/2011), της αρχής της ισότητας των πολιτών κατά την παροχή δικαστικής προστασίας, που διατρέχουν και την ΕΣΔΑ (άρθρα 4 παρ. 1 και 20 παρ. 1 του Συντάγματος, 6 και 14 της ΕΣΔΑ), αλλά και από θεσμική σκοπιά ενόψει της αρχής της ορθής απονομής της δικαιοσύνης και της προστασίας της αξιοπιστίας του ίδιου του Δικαστηρίου (πρβλ. Πρακτ. 7.12.2010 Συν/σης ΛΖ της Β' Συνόδου της Βουλής, σελ. 2268 για την ευρύτερη δεσμευτικότητα των αντίστοιχων διαδικασιών ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά τον ν. 3900/2010, Α' 213, απόφ. Ειδ. Δικ. 127/2016, ΑΕΔ 14/2013, ΣτΕ Ολ. 2034/2011, και κατ' αναλογία αποφ. ΕΔΔΑ της 2.6.2016 Παπαϊωάννου κατά Ελλάδας, παρ. 41, της 2.11.2010 «Stefanica κατά Ρουμανίας», παρ. 37 και 38, της 24.3.2009 «Tudor Tudor κατά Ρουμανίας», παρ. 29, της 1.12.2009 «Vinčić και λοιποί κατά Σερβίας», παρ. 56).

24. Στην υπό κρίση υπόθεση, η επικαλούμενη από το Τμήμα διαφορετική διατύπωση του διατακτικού «ακυρώνει-παραπέμπει» έναντι του διατακτικού «μεταρρυθμίζει», το οποίο είχε υπόψη της η Ολομέλεια βάσει της ... απόφασης του III Τμήματος, δεν συνιστά κρίσιμο διαφοροποιητικό στοιχείο, σύμφωνα με όσα εκτίθενται κατωτέρω. Ειδικότερα, το διατακτικό ακυρώνει- παραπέμπει στη Διοίκηση, με συγκεκριμένη υποχρέωση αναπροσαρμογής της οικείας βουλευτικής σύνταξης από καθορισμένο χρονικό σημείο (εν προκειμένω από ...) και με καθορισμένο τρόπο (σύμφωνα με τις συνολικές μηνιαίες αποδοχές των Προέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων, βάσει του άρθρου 57 του ν. 3691/2008), στην ουσία ισοδυναμεί, αλλά και επιβάλλεται, εκ των προαναφερόμενων αρχών του δικαίου, να ισοδυναμεί με διατακτικό που ανακαθορίζει τη σύνταξη κατά τον ίδιο ως άνω τρόπο και κατά τα λοιπά παραπέμπει στη Διοίκηση για τις περαιτέρω ενέργειες και τους σχετικούς υπολογισμούς. Δηλαδή και με διατακτικό όπως αυτό της ... απόφασης του II Τμήματος, διαπλάθεται κατ' ουσίαν το συνταξιοδοτικό δικαίωμα του ενάγοντος-εκκαλούντος αναδρομικά (ήτοι από τον χρόνο έναρξης πληρωμής της σύνταξής του – ...) και κατά τον καθορισμένο από το Τμήμα τρόπο, με

αποτέλεσμα να αίρεται η παρανομία που προκλήθηκε από την παράλειψη της Διοίκησης να καθορίσει τη σύνταξη του εκκαλούντος-ενάγοντος στο ύψος που θα ανερχόταν αν είχαν εφαρμοστεί οι διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 3691/2008. Συνεπώς, αν και η 484/2018 απόφαση της Ολομέλειας αναφέρεται σε μεταρρύθμιση, καθώς αυτό το πραγματικό είχε ενώπιόν της από την παραπεμπτική απόφαση, ωστόσο, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, οι κρίσεις της καταλαμβάνουν και το διατακτικό ακυρώνει-παραπέμπει στη Διοίκηση, καθορίζοντας ταυτόχρονα τους όρους της αιτούμενης αναπροσαρμογής και διαπλάθοντας έτσι κατ' ουσίαν το συνταξιοδοτικό δικαίωμα, σύμφωνα με τα επιδιωκόμενα στο δικόγραφο της έφεσης, η οποία γίνεται εν όλω δεκτή. Ούτε, άλλωστε, οι απαιτήσεις για αποτελεσματική δικαστική προστασία, ασφάλεια δικαίου και ίση μεταχείριση των πολιτών κατά την παροχή δικαστικής προστασίας, θα επέτρεπαν να γίνει δεκτό ότι προσφέρει διαφορετική και δη μείζονα δικαστική προστασία το ένα διατακτικό έναντι του άλλου, αφού και τα δύο καταλήγουν στο αυτό αποτέλεσμα (διάπλαση συνταξιοδοτικού δικαιώματος) και κατά νόμο επιφέρουν τις ίδιες ακριβώς οικονομικές συνέπειες (καταβολή ποσών από προκύπτουσες διαφορές συντάξεων), η επέλευση των οποίων εξαρτάται σε αμφοτέρωτες τις περιπτώσεις από τις ενέργειες της Διοίκησης. Δεν είναι, επομένως, επιτρεπτό, επί γενόμενων δεκτών εφέσεων, να υπάρχουν αποφάσεις δύο ταχυτήτων, εξαρτώμενες, κατά περίπτωση, από την κατά τα ανωτέρω διαφοροποίηση της διατύπωσης του διατακτικού, να αποδυναμώνεται το ακυρωτικό και διαπλαστικό αποτέλεσμα ορισμένων εξ αυτών και να αμφισβητούνται οι συνέπειές του ως προς την επιφερόμενη διάπλαση της ένδικης έννομης σχέσης, που συνεπάγονται την υποχρέωση συμμόρφωσης της Διοίκησης, σύμφωνα με τα ορισθέντα.

25. Ομοίως δεν συνιστά κρίσιμο διαφοροποιητικό στοιχείο η επικαλούμενη μη συμμόρφωση της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις του Τμήματος τούτου επί εφέσεων, που αφορούν αναπροσαρμογή, κατά τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 3691/2008, βουλευτικών συντάξεων, παρά την επιβολή χρηματικών κυρώσεων από το Τριμελές Συμβούλιο Συμμόρφωσης, δοθέντος ότι οι περιστάσεις αυτές, που αφορούν στο μεταγενέστερο στάδιο της συμμόρφωσης της Διοίκησης, δεν αναιρούν την επίλυση από την Ολομέλεια του επίδικου ζητήματος ως ζητήματος γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων, και όχι μόνο για την κατηγορία των δικαιούμενων βουλευτική σύνταξη, κατά τρόπο που να διασφαλίζει την ενότητα της νομολογίας, την ασφάλεια δικαίου και την ισότητα των πολιτών κατά την παροχή δικαστικής προστασίας. Δεν είναι επιτρεπτό, επομένως, να θεωρείται επιλεκτικά και αποσπασματικά ότι σε ορισμένες περιπτώσεις το ζήτημα έχει επιλυθεί ενώ σε άλλες όχι, αναλόγως της ανταπόκρισης της διοίκησης, ως προς την οποία, σε κάθε περίπτωση και ανεξαρτήτως της προβλεπόμενης διαδικασίας ενώπιον του Τριμελούς Συμβουλίου Συμμόρφωσης, καθώς και της γέννησης νεότερης αξίωσης

αποζημίωσης από τη μη συμμόρφωση, με την οποία μπορεί να διεκδικηθεί το σύνολο της προκληθείσας ζημίας και ηθικής βλάβης, διατηρείται ακέραιη τόσο η υποχρέωση συμμόρφωσης στις αποφάσεις του Δικαστηρίου επί εφέσεων, όσο και η προκύπτουσα ευθύνη από την παραβίαση της υποχρέωσής της αυτής. Υπό διαφορετική εκδοχή, διαταράσσεται η ενότητα της νομολογίας και η ασφάλεια δικαίου, τίθεται σε διακινδύνευση η ίση μεταχείριση των πολιτών με την αποσπασματική εφαρμογή της νομολογίας, αποδυναμώνεται το ακυρωτικό και διαπλαστικό αποτέλεσμα των αποφάσεων επί εφέσεων και εν τέλει τίθεται υπό αμφισβήτηση το κύρος του ίδιου Δικαστηρίου. Άλλωστε, η περιπτώσιολογική προσέγγιση των ζητημάτων δεν συμβαδίζει με τη φύση και τον σκοπό της πρόβλεψης της υποβολής προδικαστικού ερωτήματος για ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων, για το οποίο ρητά ο νόμος απαιτεί το ζήτημα αυτό να μην έχει κριθεί με προηγούμενη απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου. Πέραν δεν του ότι δεν ενδείκνυται από πλευράς συνοχής της νομολογίας, ασφάλειας δικαίου και ισότητας των διαδικών, δεν είναι ούτε πρακτικώς εφικτό να παρακολουθεί το Δικαστήριο κατά περίπτωση την εξέλιξη των υποθέσεων σε διοικητικό επίπεδο και να παραλλάσσει αναλόγως την νομολογία του, η οποία εν προκειμένω έχει διαμορφωθεί από το έτος 2018 και ήδη ακολουθηθεί σε διάφορες υποθέσεις, με περαιτέρω κίνδυνο κατάληξης και σε σχετικοποίηση της απόλυτης υποχρέωσης και των ευθυνών της διοίκησης για συμμόρφωση με τις αποφάσεις του επί εφέσεων, προς αποκατάσταση της νομιμότητας, όπως επιτάσσει τόσο το εθνικό δίκαιο όσο και η ΕΣΔΑ (πρβλ. αποφ. ΕΔΔΑ από 6.4.2017, Βασιλειάδου κατά Ελλάδα, παρ. 33, από 21.2.2008, Κανελλόπουλος κατά Ελλάδα, παρ. 23, Ρομποτής κ.λπ. κατά Ελλάδα από 25.1.2007, παρ. 24, Hornsby κατά της Ελλάδος, από 19.3.1997, Recueil 1997-II, σελ. 510-511, παρ. 40 και επ., Καραχάλιος κατά της Ελλάδος, no 62503, παρ. 29, από 11.12.2003, Ιερά Μονή Προφήτου Ηλιού Θήρας κατά της Ελλάδος, no 32259/02, παρ. 34, από 22.12.2005).

26. Μειοψήφησαν οι Αντιπρόεδροι Σωτηρία Ντούνη, Άννα Λιγωμένου και Κωνσταντίνος Κωστόπουλος και οι Σύμβουλοι Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Χριστίνα Κούνα και Ιωάννα Ρούλια, οι οποίοι διατύπωσαν την παρακάτω άποψη: Η συστηματική, γενικευμένη και μακροχρόνια μη συμμόρφωση της διοίκησης προς την πάγια νομολογία του Τμήματος επί των εφέσεων συνταξιούχων βουλευτών, που αφορούν αναπροσαρμογή, κατά τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 3691/2008, των βουλευτικών συντάξεων, ακόμα και μετά από πολλαπλές διαδικασίες του ν. 3068/2002, συνιστά κρίσιμη περίπτωση που δεν μπορεί να παραβλεφθεί από το Δικαστήριο, ενόψει του δικαιώματος πλήρους και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (άρθρα 20 παρ. 1 Συντ. και 6 παρ. 1 και 13 της ΕΣΔΑ) και πράγματι διαφοροποιεί τα δύο προδικαστικά ερωτήματα, καθιστώντας το ζήτημα που θέτει η ... απόφαση του II Τμήματος διάφορο του ζητήματος που είχε θέσει η ... απόφαση του III Τμήματος. Εξάλλου δεν πρόκειται

για περιπτωσιολογική προσέγγιση, καθώς υφίσταται γενικότερο ζήτημα που έχει προσλάβει ευρύτερες διαστάσεις και αφορά μια ολόκληρη κατηγορία συνταξιούχων, που τελούν σε ένα γενικευμένο και μακροχρόνιο καθεστώς μη ικανοποίησης των νόμιμων αξιώσεών τους, παρά την πάγια νομολογία του Τμήματος επί εφέσεών τους. Η υπό τις ανωτέρω περιστάσεις μη συμμόρφωση της διοίκησης με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου σε μια κατηγορία συνταξιοδοτικών υποθέσεων, ακόμη και μετά από πολλαπλές διαδικασίες του ν. 3068/2002, είναι ένα πραγματικό γεγονός που δεν είχε υπόψη του ούτε το III Τμήμα ούτε και η Ολομέλεια κατά την έκδοση της 484/2018 απόφασης, στο σκεπτικό της οποίας επισημαίνεται ότι «εντός δε ενός Κράτους δικαίου είναι αναμενόμενο, ως εκ της ισχύος της αρχής της νομιμότητας, τα διοικητικά όργανα να σεβαστούν και εκτελέσουν τις υποχρεωτικές γι' αυτά πράξεις, ιδίως μάλιστα όταν οι πράξεις αυτές διαπλάστηκαν, κατόπιν σχετικής αιτήσεως δικαστικής προστασίας, με το κύρος της δικαστικής εξουσίας». Η ως άνω παραδοχή περί σεβασμού του κράτους δικαίου αποτελεί αναγκαία συνθήκη για τις περαιτέρω παραδοχές της Ολομέλειας περί της ικανοποίησης των χρηματικού περιεχομένου απαιτήσεων των συνταξιούχων μέσω της παραδοχής της έφεσής τους. Όταν, όμως, αναιρείται στην πράξη η παραδοχή αυτή και διαπιστώνεται, και μάλιστα σε γενικευμένο επίπεδο, μη σεβασμός της Διοίκησης στην αρχή της νομιμότητας, στις δικαστικές αποφάσεις και εν γένει στην αρχή του κράτους δικαίου, αναγκαίως απαιτείται και διαφοροποίηση στην επίλυση του ζητήματος, με την αναγκαία προσαρμογή και ευελιξία της νομολογίας, καθώς δεν μπορεί, υπό τις περιστάσεις αυτές, να υποστηριχθεί ότι η εν λόγω κατηγορία πολιτών, μέσω της έφεσης, διαθέτει μια αποτελεσματική προσφυγή προς ικανοποίηση των νόμιμων αξιώσεων αυτών, δοθέντος ότι η προστασία των περιουσιακών δικαιωμάτων που εγγυάται το Σύνταγμα και η ΕΣΔΑ πρέπει να είναι πρακτική και όχι θεωρητική (πρβλ. αποφ. ΕΔΔΑ της 11.10.2011, Βαλυράκης κατά Ελλάδας, παρ. 49 και 50, της 5.6.2008 Σαμπάνης κατά Ελλάδας παρ. 56, Kudla κατά Πολωνίας [GC], αριθμ. προσφ. 30210/96, παρ. 157, ΕΔΑΔ 2000-XI). Εξάλλου, ούτε το Δημόσιο αντέκρουσε τα αναφερόμενα από το Τμήμα περί του φαινομένου της μακροχρόνιας μη συμμόρφωσης της Διοίκησης στις αποφάσεις επί των ως άνω διαφορών, ούτε δεσμεύτηκε για εφεξής συμμόρφωση με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ενώ δεν έχει εισέτι εκδοθεί η προβλεπόμενη στο άρθρο 23 παρ. 4 εδ. β του ν. 4387/2016 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών περί καθορισμού του τρόπου, του χρόνου και της διαδικασίας καταβολής των αναδρομικών ποσών σύνταξης, λόγω της αναπροσαρμογής των συντάξεών τους με βάση τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 3691/2008, σε εκτέλεση τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων. Ενόψει αυτών, η έφεση δεν συνιστά για τη συγκεκριμένη κατηγορία συνταξιούχων πρακτικά αποτελεσματική προσφυγή και επομένως δεν πρέπει να απορριφθεί η σφωρευθείσα στο αυτό δικόγραφο αγωγή, στερώντας τη δυνατότητα έκδοσης απογράφου και επίσπευσης της εκτέλεσης κατά του Δημοσίου για την ικανοποίηση

των σχετικών αξιώσεων. Επιπροσθέτως, η διαδικασία συμμόρφωσης του ν. 3068/2002, όπως έχει κριθεί και από το ΕΔΔΑ (αποφ. από 18.3.2021 Νίκας κατά Ελλάδα, παρ. 98-100, από 21.2.2008, Κανελλόπουλος κατά Ελλάδα, παρ. 20, 21), δεν είναι αποτελεσματική, ενώ η άσκηση νέας αποζημιωτικής αγωγής, λόγω της μη συμμόρφωσης της Διοίκησης, υποβάλλει τον συνταξιούχο σε ένα δυσανάλογο βάρος με περαιτέρω οικονομική επιβάρυνση και καθυστέρηση για την επιδίωξη αξιώσεων που θα μπορούσαν και επιβάλλεται να ικανοποιηθούν με το ήδη ασκηθέν ένδικο βοήθημα (πρβλ. ΕΔΔΑ αποφ. της 2.3.2017, Παρούτσας και λοιποί κατά Ελλάδα, της 22.4.2010, Καμβύσης κατά Ελλάδα και της 14.12.2006, Γιαννούσης κατά Ελλάδος), λαμβανομένης υπόψη και της αρχής της υπεροχής του δικαιώματος που διατρέχει την ΕΣΔΑ (πρβλ. ΕΔΔΑ αποφ. της 6.11.2008, παρ. 29, Ρεβελιώτης κατά Ελλάδας», παρ. 32, της 26.6.2012, Κωσταδήμας κατά Ελλάδος, παρ. 29, της 9.10.1979, Airey κατά Ιρλανδίας, παρ. 24, της 7.7.1989, Soering κατά Ηνωμένου Βασιλείου, παρ. 87).

27. Κατά την ειδικότερη γνώμη της Συμβούλου Νικολέτας Ρένεση, η σωρευόμενη στο ίδιο δικόγραφο ή πάντως συνεκδικαζόμενη αγωγή στις κατηγορίες υποθέσεων, για τις οποίες τίθεται το κρινόμενο προδικαστικό ερώτημα, δεν επικαλύπτεται από το αποτέλεσμα της εκδικασθείσας έφεσης για τον εξής λόγο: Η αγωγή έχει θεσπιστεί ως αυτοτελές ένδικο βοήθημα που επιτελεί ιδιαίτερη λειτουργία στο πλαίσιο του συστήματος παροχής έννομης προστασίας -την αποκατάσταση της ζημίας που φέρεται να έχει υποστεί ο συνταξιούχος από την παράνομη συμπεριφορά των συνταξιοδοτικών οργάνων- και για τον λόγο αυτό υπάγεται σε ειδικότερες προϋποθέσεις που έχουν οριστεί προκειμένου να υπηρετεί τον σκοπό αυτό. Στον αντίποδα η έφεση έχει ως αντικείμενο την ακύρωση ή τροποποίηση της προσβαλλόμενης συνταξιοδοτικής πράξης ή παράλειψης, αποσκοπώντας στην οριστική εξαφάνιση ή τη μεταρρύθμιση της πράξης αυτής. Τα όποια δε οικονομικά αποτελέσματα επέρχονται στον εκκαλούντα από την παραδοχή της έφεσης προέρχονται δευτερογενώς (αντανακλαστικά) από το διατακτικό της απόφασης και συνεπώς, όταν το διατακτικό έχει τη μορφή ακυρώνει- παραπέμπει, οι σχετικές οικονομικές συνέπειες για τον παραπονούμενο συνταξιούχο καθίστανται μεν προσδιορίσιμες ενόψει του χρόνου που ορίζεται ότι αφορούν σε συνδυασμό και με τις εφαρμοστέες διατάξεις που προκρίνονται από το Δικαστήριο, όχι όμως και εκκαθαρισμένες, υπό την έννοια του σαφούς προσδιορισμού του συνολικού μεγέθους της οφειλόμενης παροχής, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της αγωγής, αφού στην υπαγωγή και το διατακτικό της απόφασης επί της έφεσης δεν προσδιορίζεται αθροιστικά το συνολικό ύψος των οικονομικών συνεπειών που προκύπτουν από την αναμόρφωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος του εκκαλούντος. Ως εκ τούτου, στην περίπτωση αυτή η παραδοχή της οικείας έφεσης δεν επιφέρει συγκρίσιμο αποτέλεσμα με εκείνο της αγωγής, εφόσον δεν καταλήγει στην επιδίκαση συγκεκριμένου συνολικού ποσού, ενώ ούτε και η σχετική αγωγή επικαλύπτεται από το αποτέλεσμα της εκδικασθείσας έφεσης,

καθόσον σε αυτήν ο διάδικος δεν αιτείται ούτε ευθέως ούτε εμμέσως την εξαφάνιση ή τροποποίηση της οικείας συνταξιοδοτικής πράξης ή παράλειψης. Συνεπώς, ενόψει και του εξαιρετικού χαρακτήρα που πρέπει να έχει η όποια παρέκκλιση από την αρχή της αυτοτέλειας της αγωγής προκειμένου να μην διαταράσσεται η αποτελεσματικότητα του συστήματος ενδίκων μέσων που καθιερώνεται, στην ανωτέρω κατηγορία υποθέσεων ακόμα και μετά την παραδοχή της έφεσης, η σωρευόμενη ή πάντως μεταγενεστέρως εκδικαζόμενη αγωγή εξακολουθεί να έχει αντικείμενο, χωρίς η αυτοτέλεια της αγωγής να αναιρείται εξαιτίας της απόφασης του ενάγοντος να ασκήσει διαδοχικά έφεση και αγωγή. Το Δικαστήριο, δηλαδή, μπορεί εν προκειμένω, τηρουμένων των προϋποθέσεων παραδεκτού, να εξετάσει την αγωγή στην ουσία της λαμβάνοντας ως πρόκριμα για την παρανομία της συνταξιοδοτικής διοίκησης το δεδικασμένο που απορρέει από τη θετική κρίση που διαπλάστηκε για τον διάδικο στο πλαίσιο της εκδικασθείσας έφεσης, ο δε κίνδυνος διπλής καταβολής των επίμαχων διαφορών συντάξεων μπορεί να αποφευχθεί με την έκθεση απόψεων της διοίκησης, στην οποία γίνεται μνεία σχετικά με την καταβολή των προκυπτουσών διαφορών, του χρονικού διαστήματος που αφορούν και του συνολικού ύψους αυτών. Άλλωστε και υπό το καθεστώς της νέας Δικονομίας (ν. 4700/2020, Α' 127) καθιερώνεται κατά γενικό κανόνα η δυνατότητα σώρευσης των ενδίκων βοηθημάτων (άρθρο 56, 57) και συνεπώς, η λειτουργική και ουσιαστική αλληλεπίδρασή τους, όπως και η αυτοτέλεια της αγωγής (άρθρο 139), ενώ ακόμα και στην περίπτωση της προσβολής της πράξης κανονισμού της σύνταξης για πρώτη φορά (άρθρο 116 παρ 7), απαιτείται προηγουμένως να έχει ακυρωθεί με έφεση η πράξη ή παράλειψη των συνταξιοδοτικών οργάνων για την οποία ζητείται αποζημίωση. Με τα δεδομένα αυτά, ο κανόνας που διαπλάστηκε με την απόφαση 484/2018 της Ολομέλειας του Δικαστηρίου σχετικά με την απόρριψη της αγωγής σε περίπτωση ευδοκίμησης της έφεσης δεν μπορεί να εφαρμοστεί και στην κατηγορία υποθέσεων του υπό κρίση ερωτήματος. Η γνώμη όμως, αυτή δεν εκράτησε.

28. Κατόπιν αυτών, το Δικαστήριο αποφαινεται, κατά πλειοψηφία, ότι με την 484/2018 απόφασή της η Ολομέλεια έχει ήδη επιλύσει το ζήτημα που τίθεται με το υπό κρίση προδικαστικό ερώτημα και η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί προς εκδίκαση στο ήδη αρμόδιο Τέταρτο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για τους λόγους αυτούς

Αποφαίνεται ότι με την 484/2018 απόφαση της Ολομέλειας έχει ήδη επιλυθεί το ζήτημα που τίθεται με το υπό κρίση προδικαστικό ερώτημα.

Αναπέμπει την υπόθεση στο Τέταρτο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη στις 28 Ιουνίου 2023, κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΝΟΥΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στις 3 Απριλίου 2024
(βλ. πρακτικό δημοσίευσης με όμοια ημερομηνία).

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΣΑΛΑ